

Dosarul nr.1ra-320/2024
1-23021730-01-1ra-07032024

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE ÎN CHEIERE

23 aprilie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție
Completul de judecată, în componența:
Președinte
Judecători

Talpă Boris
Roic-Botezatu Lilia
Eremciuc Ghenadie

examinând, fără citarea părților, admisibilitatea recursului declarat de către avocata Corolevschi Maria, în interesele inculpatului Mihailă Nicolae, împotriva sentinței Judecătoria Bălți, sediul Central din 11 iulie 2023 și a deciziei Curții de Apel Bălți din 08 noiembrie 2023, în cauza penală privindu-l pe

Mihailă Nicolae xxxxxx

învinuit de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (1), lit. a) Cod penal.

Termenul de examinare:

Prima instanță: 10.02.2023 -11.07.2023;

Instanța de apel: 17.08.2023-20.12.2023;

Instanța de recurs: 21.02.2023 – 23.04.2024.

Asupra recursului în cauză, în baza actelor din dosar, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție,

c o n s t a t ă :

1. Prin sentința Judecătoria Bălți, sediul Central, din 11 iulie 2023, Mihailă Nicolae xxxxx a fost recunoscut vinovat în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (1) lit. a) Cod penal și în baza acestei Legi i s-a stabilit pedeapsa sub formă de închisoare pe termen de 2 (doi) ani.

În temeiul art. 72 alin. (3) Cod penal, executarea pedepsei inculpatului Mihailă Nicolae s-a stabilit în penitenciar de tip semiînchis.

Măsura preventivă sub formă de obligare de nepărăsire a țării s-a înlocuit cu măsura preventivă sub formă de arestare preventivă, ce se va menține până la intrarea în vigoare a sentinței, cu menținerea măsurilor de căutare.

Termenul executării pedepsei cu închisoarea în privința condamnatului Mihailă Nicolae - de calculat din momentul reținerii lui.

S-a încasat din contul condamnatului Mihailă Nicolae în beneficiul statului cheltuielile judiciare în sumă totală de 1280 lei.

Corpul delict - un xxxx, cu o lamă metalică cu lungimea de 12 cm, recunoscut în calitate de corp delict și anexat la cauza penală prin ordonanța din 23.01.2023, predate în camera de păstrare a corpurilor delictive a IP Bălți, chitanța nr. xxxx din 24.01.2023 - de nimic.

Pentru pronunțarea sentinței, prima instanță, în fapt, a constatat că Mihailă Nicolae, la data de 24 decembrie 2022, aproximativ la orele 00:10 min., fiind în stare de ebrietate alcoolică și aflându-se la domiciliul său pe adresa str. xxxxx, xxxx, împreună cu familia sa unde sărbătoreau ziua de naștere a mamei sale Mihailă Anna, manifestând o vădită lipsă de stimă și respect față de fratele său Mihailă Mihail, a.n. xxxxx, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând și dorind survenirea urmărilor prejudiciabile, dând dovadă de un comportament agresiv și neadecvat, a inițiat un conflict verbal cu ultimul din cauza unor neînțelegeri, în cadrul căruia, i-a aplicat acestuia o lovitură cu un xxxx xxxx în regiunea suborbitală pe xxxx, după care i-a mai aplicat câteva lovituri cu xxxxx ale corpului, provocându-i în rezultat victimei Mihailă Mihail suferințe fizice și vătămări corporale sub formă de: xxxxx, xxxx, care au apărut în timpul și circumstanțele indicate supra nu mai puțin de 2 ori a unui corp contondent, care după criteriul dereglării de scurtă durată a sănătății și conform raportului de expertiza judiciar nr.xxxxx din xxxx se califică ca vătămări corporale ușoare.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, instanța de fond a conchis că, fapta infracțiunii se demonstrează prin declarațiile părții vătămate Mihailă Mihail coroborate integral cu cele ale martorului Mihailă Anna și a martorului Brînză Dorin, audiați în cadrul ședinței de judecată, precum și prin lipsa unor discrepante semnificative cu informația furnizată prin alte mijloace de probă. Or, prin declarațiile acestora, s-a descris în mod evident atât modul comiterii infracțiunii, cât și timpul acesteia și metoda de aplicare a violenței în familie față de Mihailă Mihail, confirmate inclusiv prin probele scrise care elucidează parcursul acțiunilor inculpatului. Astfel, din probele enunțate denotă în primul rând inițiativa venită de la inculpatul Mihailă Nicolae, în scopul comiterii infracțiunii incriminate, ultimul dând dovada de un comportament agresiv și neadecvat, a inițiat un conflict verbal cu Mihailă Mihail din cauza unor neînțelegeri, în cadrul căruia, i-a aplicat acestuia o lovitură cu xxxxx de bucătărie fără miner în regiunea suborbitală pe xxxxxxxx după care i-a mai aplicat câteva lovituri cu pumnii în diferite regiuni ale corpului, provocându-i în rezultat victimei Mihailă Mihail suferințe fizice și vătămări corporale sub forma de: xxxxxx.

În aceste condiții, instanța de fond a considerat ca fiind realizată fapta infracțională comisă cu intenție de către făptuitor, susținută prin probele enunțate supra, ce demonstrează consecutivitatea evenimentelor descrise și vinovăția inculpatului Mihailă Nicolae în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (1), lit. a) Cod penal.

2. Legalitatea și temeinicia sentinței de condamnare a fost contestată cu apel de către avocata Corolevschi Maria, în interesele inculpatului Mihailă Nicolae, care în motivare a invocat dezacordul cu sentința pronunțată, solicitând emiterea unei noi decizii, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpatul Mihailă Nicolae să fie achitat, din următoarele considerente:

- inculpatul a fost condamnat în baza art.201¹ alin.(1) lit.a) Cod penal fără careva probe care ar demonstra vinovăția lui Mihailă Nicolae, iar aplicarea unei pedepse sub

formă de închisoare pe termen de 2 ani, fiind vădit neproportională celor comise de către inculpat;

- consideră că inculpatul Mihailă Nicolae, care se afla la domiciliul str.xxxx a fost în legitimă apărare, ori acesta, acasă la el, a fost atacat de fratele său mai mare Mihailă Mihail, care locuiește în altă gospodărie, or, din conținutul normei penale de la art.36 alin.(2) Cod penal, care reglementează fapta persoanei aflate în legitimă apărare care respinge un atac, se deduce caracteristicile referitoare la atac: direct; imediat; material; real; îndreptat împotriva sa, a altei persoane sau împotriva unui interes public; care pune în pericol grav persoana sau drepturile celui atacat ori interesul public. Or, din declarațiile tuturor martorilor, ambii frați erau în stare de ebrietate și conflictul dintre ei s-a iscat la masă, în gospodăria inculpatului. Deci, partea vătămată, venind în ospeție, la petrecere, a început un conflict acasă la inculpat. Prin urmare, inculpatul a fost persoana care și-a apărat, la modul concret viața sa, integritatea fizică, sănătatea, cinstea, onoarea, libertatea, simțind un pericol grav la persoana sa și drepturile sale.

3. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 08 noiembrie 2023, s-a respins ca nefondat apelul declarat de către avocata Corolevschi Maria, în interesele inculpatului Mihailă Nicolae, și s-a menținut, fără modificări, sentința Judecătorei Bălți, sediul Central din 11 iulie 2023, în cauza penală privind învinuirea lui Mihailă Nicolae în comiterea infracțiunii prevăzute de art.201¹ alin. (1) lit.a) Cod penal. S-a calculat termenul de pedeapsă pentru Mihailă Nicolae xxxxx din data reținerii.

3.1. Pentru a decide astfel, instanța de control judiciar, în urma evaluării probelor, a reținut că instanța de fond a respectat normele procesuale, a verificat complet, sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei și a dat probelor administrate o apreciere legală din punct de vedere al pertinentei, concludentei, utilității și veridicității lor, iar toate în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, corect a ajuns la concluzia privind vinovăția inculpatului Mihailă Nicolae în baza art.201¹ alin.(1) lit.a) Cod penal, totodată instanța de fond corect a stabilit măsura de pedeapsă inculpatului, ținând cont de circumstanțele cauzei și persoana vinovată.

Referitor la critica apărătorului reținută în apelul declarat, precum că inculpatul a fost condamnat în baza art.201¹ alin.(1) lit.a) Cod penal fără careva probe care ar demonstra vinovăția lui Mihailă Nicolae, cu aplicarea unei pedepse sub formă de închisoare pe termen de 2 ani, considerat-o vădit neproportională celor comise de către inculpat, instanța de apel a apreciat-o declarativă, vinovăția inculpatului în faptele incriminate fiind dovedită deplin prin declarațiile părții vătămate și a martorilor audiați în cadrul judecării cauzei în instanța de fond, cât și probele scrise cercetate, vinovăția inculpatului nu este bazată pe presupuneri, ci pe elementele de fapt dobândite din probele cercetate, acțiunile inculpatului fiind corect calificate în baza art.201¹ alin.(1) lit.a Cod penal.

La fel, instanța de apel a considerat ca fiind irelevante și afirmațiile precum că inculpatul, aflându-se la domiciliul său din str. xxxxx s-a aflat în stare de legitimă apărare, deoarece ultimul a fost atacat de fratele sau mai mare Mihailă Mihail, care a venit în ospeție. În acest context, instanța de apel a reținut că din probatoriul administrat nu s-a constatat că inculpatul era în situația unui pericol grav, acestea fiind contrazise prin concluziile expertului din raportul de expertiză judiciară

nr.xxxxx din 25 ianuarie 2023, din care rezultă că la cet. Mihailă Nicolae s-au depistat xxxxxx și în baza acestui criteriu se califică ca vătămare ușoară (f.d.90-91, vol. I). Mai mult, aplicarea unei xxxx pe xxxxx și a câtorva xxxx în diferite regiuni ale corpului părții vătămate Mihailă Mihail dovedește și intenția inculpatului de comiterea infracțiunii prevăzute de art.201¹ alin. (1) lit.a) Cod penal, acțiunile inculpatului precedând condițiile de întrunire a legitimei apărări.

Ca urmare, situația stabilită pe caz atestă că la momentul acționării de către inculpat nu a fost careva pericol pentru acesta, din partea victimei, care era fără anumite arme, pe când caracterul acțiunilor inculpatului care a folosit un cuțit de bucătărie fără mâner la aplicarea loviturilor evident au ieșit din cadrul unei legitime apărări în împrejurările constatate pe caz. Or, apărarea legitimă a persoanei trebuie să fie proporțională cu gravitatea atacului, adică legitima apărare este acea acțiune de apărare a unei persoane care este nevoită să înlăture un atac, iar atacul trebuie să fie material, direct, imediat și injust și să pună în pericol persoana sa, a altuia, drepturile acestora sau un interes general, fapt ce în cazul judecat nu s-a constatat.

În concluzie, instanța de apel a precizat că dezacordul cu sentința instanței de fond nu echivalează cu achitarea inculpatului, din moment ce constatarea vinovăției inculpatului este bazată pe probele cercetate, apreciate obiectiv și sub toate aspectele, care coroborează între ele și demonstrează deplin vina inculpatului în faptele incriminate, nefiind stabilită ilegalitatea și netemeinicia sentinței instanței de fond, aceste probe fiind cercetate suplimentar și în instanța de apel, apărarea nefiind îngădită în careva mod.

Nu pot fi luate în considerare nici solicitarea de admitere a apelului, cu casarea sentinței instanței de fond, cu achitarea inculpatului, deoarece nerecunoașterea vinei de către inculpat și dezacordul cu sentința instanței de fond nu poate fi echivalată cu achitarea inculpatului, fiind constatată complet vina inculpatului în faptele descrise prin dovezile cercetate care se coroborează reciproc, temeiuri de intervenire a instanței de apel și achitare a inculpatului nefiind stabilite.

Astfel, instanța de apel a considerat că prima instanță a cercetat toate probele prezentate și le-a dat o apreciere obiectivă din punct de vedere al pertinentei, concludentei, utilității și veridicității probelor administrate în cauză și care în ansamblul lor au confirmat vinovăția condamnatului, astfel cumulul de probe fiind cercetat și apreciat ca cert și complet și se consideră suficient pentru condamnarea inculpatului în faptele incriminate.

Subsidiar, instanța de apel a menționat că este relevant de a indica și faptul, că deși, avocata nu este de acord cu probele cercetate, aceasta nu a contestat legalitatea la careva acte și acțiuni procesuale îndeplinite de organul de urmărire penală în modul și termenul stabilit de lege, precum și la finisarea urmăririi penale și luarea de cunoștință cu materialele cauzei, nu a avut nicio obiecție asupra actelor menționate, prezumându-se că a acceptat situația dată.

4.Împotriva deciziei instanței de apel, la 19 februarie 2024, conform ștampilei aplicate pe plicul poștal, a declarat recurs avocata Corolevschi Maria, în interesele inculpatului Mihailă Nicolae, care a invocat temeiurile de casare prevăzute în art.art. 420, 427 alin. (1), pct.6), 432, 434, 435 Cod de procedură penal și art. 6 și art. 8 din CEDO, criticând-o ca neîntemeiată, sub toate aspectele, atît sentința Judecătoriei

Bălți, sediul Central din 11 iulie 2023 cât și decizia Curții de Apel Bălți din 08 noiembrie 2023 solicitând trimiterea cauzei la rejudecate în alt complet de judecată.

În dezvoltarea motivelor de recurs, s-a susținut următoarele circumstanțe:

- instanța de judecată eronat a apreciat probele pe care se bazează învinuirea adusă de acuzatorul de stat ca fiind insuficiente, bazate pe circumstanțe de fapt veridice;

- consideră că inculpatul Mihailă Nicolae, care se afla la domiciliul str. xxxxx a fost în legitimă apărare, astfel existența atacului condiționează existența apărării și deci a legitimei apărări. Astfel, inculpatul, fiind și el cu vătămări corporale ușoare, a fost persoana care și-a apărat casa, la modul concret viața sa, integritatea fizică, sănătatea, cinstea, onoarea, libertatea, simțind un pericol grav din partea fratelui său mai mare, care locuiești în altă gospodărie.

4.1.Asupra recursului declarat a depus referință procurorul în secția judiciar-penală a Procuraturii Generale, Sergiu Crijanovschi, care pledează pentru inadmisibilitatea recursului declarat de avocata Corolevschi Maria, în interesele inculpatului Mihailă Nicolae, ca vădit neîntemeiat și lipsit de temeiuri legale.

5.Examinând admisibilitatea recursului declarat, în raport cu materialele cauzei și prevederile cadrului legal aplicabil, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 422 Cod de procedură penală, termenul de declarare a recursului este de două luni de la data comunicării deciziei integrale.

Cu referire la termenul de declarare a recursului, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că Curtea de Apel Bălți a pronunțat decizia integrală în ședința publică la data de 20 decembrie 2023 (f.d. 223-239, vol. I).

La data de 04 ianuarie 2024, prin intermediul poștei electronice, copia deciziei motivate a Curții de Apel Bălți din 08 noiembrie 2023, a fost expediată la adresa de e-mail a avocatului inculpatului, drept dovadă servind scrisoarea de expediere a actului judecătoresc penal (f.d. 241, vol. I).

Astfel, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că, recursul declarat de avocata Corolevschi Maria, în interesele inculpatului Mihailă Nicolae, la data de 19 februarie 2024, conform ștampilei aplicate pe plicul poștal, se consideră depus în termenul stabilit de lege.

În conformitate cu art. 432 alin.(1), (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în baza materialelor din dosar, este în drept, într-un complet din trei judecători, prin încheiere, să declare recursul inadmisibil în cazul în care constată că acesta este vădit neîntemeiat.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent.

Pornind de la conținutul recursului declarat, completul de judecată constată că avocata Corolevschi Maria, în interesele inculpatului Mihailă Nicolae, nu a indicat expres care eroare și temeii din norma procesuală a fost încălcat de către instanța de apel.

Ca urmare a studierii recursului completul de judecată concluzionează din esența acestuia că recurenta contestă modul de apreciere a probelor de către instanța de apel privind învinuirea lui Mihailă Nicolae de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (1), lit. a) Cod penal.

Astfel, examinând materialul cauzei penale, raportându-le la prevederile art. 427 alin. (1), pct. 6) Cod de procedură penală, se constată că nu-și găsesc confirmarea argumentele recurente, nefiind stabilite, concretizate și motivate de către aceasta presupusele erori de drept, iar instanța de apel la examinarea cauzei a respectat prevederile art. art. 414 alin. (1), 417 alin. (1), pct. 8), 419, 436 Cod de procedură penală.

Deși recurenta și-a întemeiat recursul în baza art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, care prevede ca temei pentru recurs: hotărârea este arbitrară sau se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor; autoarea recursului nu a specificat care concret din aceste două temeuri le consideră relevante pentru cauza dată. Astfel, completul de judecată constată că în prezenta speță nu s-au confirmat erorile stipulate în norma procesuală indicată, or, decizia instanței de apel cuprinde motivele pe care își întemeiază soluția și just instanța de apel a dispus menținerea sentinței de condamnare în privința lui Mihailă Nicolae.

Mai mult, recurenta nu concretizează anume asupra căror probe nu s-a expus instanța de apel, or, verificând minuțios decizia recurată, se atestă că instanța de apel s-a expus detaliat în decizia motivată asupra concluziei de condamnare a inculpatului, iar simplul dezacord al titularului cererii de recurs cu soluția pronunțată în speță de către instanța de apel, nu constituie temei de admitere a recursului în sensul formulat.

Totodată, din materialele dosarului completul de judecată conchide că la judecarea cauzei în ordine de apel, instanța a examinat prezenta cauză penală cu respectarea prevederilor art. 100 alin. (4) și 101 Cod de procedură penală, astfel ajungând la concluzia corectă cu privire la menținerea sentinței de condamnare a lui Mihailă Nicolae în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (1), lit. a) Cod penal.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție este solidar cu soluția pronunțată de instanța de apel, iar critiquele recurente precum că instanța de apel nu a apreciat la justa valoare probatoriul administrat, este un argument declarativ, fiind în contradicție cu argumentarea redată în decizia instanței de apel.

Mai mult, instanța de recurs menționează că chestiunea de apreciere a probelor nu se regăsește printre temeiurile de declarare a recursului, la această etapă a procedurilor instanța nu analizează conținutul mijloacelor de probă, nu dă o nouă apreciere materialului probator și nu stabilește o altă situație de fapt, decât cea constatată de instanțele ierarhic inferioare, acestea fiind atributul exclusiv al instanțelor de fond.

Din atare considerente, completul de judecată nu va analiza și verifica probele din dosar preponderent având în vedere că nu s-a constatat discrepanța între cele reținute de instanța de apel în vederea stabilirii vinovăției lui Mihailă Nicolae și a condamnării acestuia și a conținutului real al probelor, sau ignorarea unor aspecte evidente ce ar fi avut drept consecință pronunțarea altei soluții decât cea care rezultă din materialul probator administrat.

Totodată, instanța de recurs ține să accentueze că față de lucrul judecat de instanța de apel, se constată motivarea amplă și temeinică a hotărârii pronunțate cu privire la procesul de evaluare și apreciere a probelor prezentate de părți în raport cu fapta imputată inculpatului Mihailă Nicolae, motivare pe care instanța de recurs o preia integral, astfel fiind în corespundere cu exigențele art. 6 CEDO.

Potrivit jurisprudenței CtEDO, în asemenea situație, nu se mai impune o reevaluare a conținutului mijloacelor de probă, acestea demonstrând cu prisosință soluția dată de prima instanță. În cazul în care instanța de fond și-a motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările, care confirmă sau infirmă o acuzație penală, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de apel/recurs eventual, o instanța ierarhic superioară poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță (cauzele Garcia Ruiz v. Spania, hotărârea din 21 ianuarie 1999; Helle v. Finlanda, hotărârea din 19 decembrie 1997).

Ca urmare, completul de judecată constată că soluția instanței de apel referitor la menținerea sentinței de condamnare a inculpatului Mihailă Nicolae în comiterea infracțiunii de violență în familie este legală și întemeiată, iar argumentele recurenței privind achitarea inculpatului, nu au acoperire probatorie prin ansamblul de probe concludente, fiind corect constatat de către instanța de apel că probele administrate, în împrejurările stabilite în cauză penală, sunt insuficiente pentru a constata achitarea lui Mihailă Nicolae.

În circumstanțele menționate supra, completul de judecată, reiterează că în instanța de apel s-a constatat prezența în acțiunile inculpatului atât a elementelor care caracterizează latura obiectivă a infracțiunii imputate, cât și a celor care caracterizează latura subiectivă a acestei infracțiuni, au fost demonstrate prin probele descrise în decizia instanței de apel, acumulate la faza urmăririi penale și în instanța de judecată care au fost examinate în cadrul ședinței de judecată a instanței de apel.

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent că hotărârile contestate conțin motive clare și legale pe care se întemeiază soluția, instanța de fond și de apel s-au pronunțat asupra tuturor motivelor invocate și au aplicat corect legislația procesual penală.

În ansamblul circumstanțelor constatate, din motiv că argumentele pentru recurs indicate în cerere nu și-au găsit confirmare, iar la examinarea recursului nu s-au depistat erori de drept, care ar impune soluția casării sentinței și deciziei instanței de apel, completul de judecată concluzionează că recursul declarat în cauză, este inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat.

6.În conformitate cu art. 432 alin. (1) - (2), pct. 4) Cod de procedură penală, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e :

Inadmisibilitatea recursului declarat de către avocata Corolevschi Maria, în interesele inculpatului Mihailă Nicolae, împotriva sentinței Judecătorei Bălți, sediul Central din 11 iulie 2023 și a deciziei Curții de Apel Bălți din 08 noiembrie 2023, în cauza penală în privința lui Mihailă Nicolae xxxxx, ca vădit neîntemeiat.

Încheiere este irevocabilă.

Președinte

Talpă Boris

Judecători

Roic-Botezatu Lilia

Eremciuc Ghenadie